

COVID19

SARS-CoV-2 (COVID-19): PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN CAS DE CONTACTES, CONTAGI CONFIRMAT O PERSONES AMB SÍMPTOMES COMPATIBLES

CCOO de Catalunya

27 de maig de 2020

INTRODUCCIÓ

Les empreses han de tenir un [pla de contingències o de continuïtat](#), acordat amb la Representació Legal de les persones Treballadores (RLT), per garantir el manteniment i l'operativitat de la productivitat i la protecció de les persones treballadores, identificant aquelles activitats i/o serveis essencials per a la continuïtat productiva, mantenint el treball a distància sempre que sigui possible i reduint al màxim la presència en els centres de treball al personal mínim imprescindible.

Així mateix, ha de contemplar el **pla preventiu** que incorpori les mesures preventives per evitar la propagació de la pandèmia i protegir a les persones treballadores del contagi, **en base a l'avaluació del risc d'exposició en què es poden trobar les persones treballadores en cadascuna de les tasques** de cada lloc de treball, que de manera obligatòria han de realitzar les empreses, amb la participació dels delegats i delegades de prevenció.

Com a part del pla de continuïtat i preventiu, han de tenir protocols d'actuació en cas de tenir coneixement d'alguna persona treballadora diagnosticada positiva de Coronavirus o amb símptomes compatibles i fer un seguiment de les persones amb les que poden haver estat en contacte.

CCOO exigim evitar la improvisació a les empreses i que tinguin previst com actuar en aquestes situacions, on el més important, especialment en el moment actual, és **mantenir les mesures preventives per evitar la propagació del virus, i detectar les persones que presentin simptomatologia compatible i/o que hagin pogut estar en contacte estret** amb altres persones confirmades o amb símptomes, per poder procedir a l'aïllament precoç i al diagnòstic.

Aquest és un compromís de CCOO, pactat amb les patronals i la Generalitat de Catalunya, en l'àmbit del Consell de Relacions Laborals, i recollit en el document [Recomanacions per a empreses i persones treballadores sobre actuacions vinculades a les situacions que es puguin produir per l'efecte del coronavirus SARS-CoV-2](#).

Aquests protocols han de complir alguns requisits:

- Acordats al Comitè de Seguretat i Salut (CSS) o amb delegades i delegats de prevenció.
- S'ha d'informar a les persones treballadores que **en cas de símptomes compatibles amb el Coronavirus es quedin a casa**, ho comuniquin a l'empresa, es posin en [contacte amb el seu CAP](#) i segueixin les indicacions de l'autoritat sanitària.
- En cap cas, es podran prendre mesures disciplinàries contra la persona treballadora que ha de romandre al seu domicili, en aquesta situació excepcional d'alarma sanitària.
- Les mesures que s'apliquin hauran d'evitar l'estigmatització dels i les afectades, i respectar la confidencialitat de les dades mèdiques per situacions de salut diferents al COVID-19.

- El Servei de Prevenció (SP) serà l'encarregat d'establir mecanismes per a la investigació i seguiment dels casos, tot seguint el [Procediment d'actuació pels SP enfront de l'exposició al Coronavirus \(SARS-Cov-2\)](#) i en coordinació amb les autoritats sanitàries.
- Totes les actuacions realitzades pel SP hauran de ser informades a les persones afectades, a l'empresa, al CSS i als delegats o delegades de prevenció.

Cal que els delegats i delegades de prevenció de CCOO **impulsem acords en les empreses** per a establir aquests protocols d'actuació inclosos al pla preventiu o de contingència.

L'ACTUACIÓ DEL SERVEI DE PREVENCIÓ¹

Per al control de la pandèmia, les empreses, a través dels SP, han de **col·laborar amb les autoritats sanitàries** en la detecció ràpida de tots els casos compatibles amb la COVID-19 i els seus contactes.

El personal sanitari del SP (vigilància de la salut) serà l'encarregat d'establir els mecanismes per a la detecció, notificació, estudi, maneig i seguiment dels casos i dels contactes estrets, tot seguint el [Procediment d'actuació pels SP enfront de l'exposició al Coronavirus \(SARS-Cov-2\)](#) i en coordinació amb les autoritats sanitàries.

El SP haurà de **realitzar un informe específic**, per a cada cas, indicant la situació corresponent (persona amb simptomatologia, amb diagnòstic confirmat o que ha estat en contacte amb una altra persona amb símptomes o infectada), **per tal que la persona treballadora afectada pugui accedir a la baixa**, informant-li que ha de romandre al seu domicili i ha de [posar-se en contacte, de manera no presencial, amb el seu metge de capçalera](#).

Detecció

Es tracta de detectar de manera precoç qualsevol persona que pugui tenir infecció activa i que pugui transmetre la malaltia.

Es considera cas sospitós d'infecció qualsevol persona que presenti símptomes compatibles amb el coronavirus².

Segons les indicacions sanitàries actuals, a tot cas sospitós d'infecció se li ha de realitzar una PCR (o una altra tècnica de diagnòstic molecular que es consideri adequada) en les primeres 24 hores.

¹ [Procediment d'actuació per als SP enfront de l'exposició al Coronavirus \(SARS-Cov-2\)](#). Ministeri de Sanitat.

² Actualment es consideren símptomes compatibles: infecció respiratòria aguda d'aparició sobtada de qualsevol gravetat que cursa, entre altres, amb febre, tos o sensació de falta d'aire. Altres símptomes atípics poden ser considerats també símptomes de sospita d'infecció, segons criteri clínic, són: odinofàgia (mal a la gola en empassar), anòsmia (disminució o eliminació del sentit de l'olfacte), agèusia (absència o disminució del sentit del gust), dolors musculars, diarrees, dolor toràcic o cefalees.

En l'actualitat, **els tests ràpids serològics no són considerats, per les autoritats sanitàries, com a mecanismes adequats per al diagnòstic** de la COVID-19, sent la PCR la prova de referència, i els centres d'atenció primària (CAP) han de poder garantir la seva administració en aquestes primeres 24 hores.

En tot cas, si el SP i/o l'empresa plantegen la realització de probes diagnòstiques, hauran de seguir les indicacions que presentem en el document [Les proves diagnòstiques en l'àmbit laboral](#).

Classificació dels casos

El SP haurà de classificar els casos d'infecció que es detectin en l'empresa com a *cas sospitós* (es presenten símptomes però no s'ha obtingut encara el resultat de la PCR) o *cas confirmat* (amb infecció activa).

Els casos confirmats poden ser de dos tipus:

- Amb simptomatologia o i PCR positiva (o una altra tècnica de diagnòstic molecular).
- Amb simptomatologia, PCR negativa (o una altra tècnica de diagnòstic molecular) i resultat positiu a IgM (anticossos que indiquen que la infecció està present en aquell moment) per serologia (no per test ràpid).

Notificació de casos

Per tal que les autoritats sanitàries puguin realitzar la vigilància epidemiològica adequada, els SP estan obligats a recollir la informació sobre casos sospitosos i confirmats (mitjançant PCR i no test ràpid) i notificar-los a les autoritats sanitàries de manera urgent.

Maneig dels casos de COVID-19

Totes les persones que siguin classificades com a cas sospitós (amb simptomatologia) de tenir coronavirus s'han de mantenir en aïllament a l'espera del resultat de la PCR. Per tant, s'ha d'indicar a la persona treballadora afectada que ha de romandre al seu domicili i ha de [posar-se en contacte, de manera no presencial, amb el seu metge de capçalera](#) per accedir a la Incapacitat Temporal (IT) per COVID-19³.

Estudi i maneig de contactes

Els SP han de realitzar la cerca d'altres persones treballadores que hagin pogut entrar en contacte estret⁴ amb la persona afectada de símptomes o confirmada mitjançant una PCR,

³ Amb caràcter excepcional, els períodes d'aïllament o contagi de les persones treballadores amb motiu de la COVID-19, es consideraran com a una IT per contingències comunes, assimilada a accident de treball, exclusivament per a la prestació econòmica.

⁴ Segons les indicacions sanitàries, es considera contacte estret a qualsevol persona que hagi proporcionat cures a una persona amb símptomes o confirmada (personal sanitari o sociosanitari que no han utilitzat les mesures de protecció adequades, membres familiars, etc.), i persones que hagin estat en el mateix lloc que un cas possible o confirmat, a una distància menor de 2 metres i durant més de 15 minuts.

Es considera contacte estret en un avió, als passatgers situats en un radi de dos seients al voltant d'un cas i a la tripulació que hagi tingut contacte amb aquest cas.

amb l'objectiu de poder fer un diagnòstic precoç i evitar la transmissió quan encara no es tenen símptomes o aquests són molt lleus.

Les persones que siguin classificades com a contacte estret d'una persona confirmada (PCR positiva) hauran d'estar en aïllament domiciliari. Quan no es presenti simptomatologia i sigui possible el treball a distància, no es tramitaria la baixa. En cas que no sigui possible romandre a casa i continuar l'activitat laboral, es necessitarà l'informe del SP que així ho certifiqui per a accedir a la baixa.

Els procediments i instruccions internes en el funcionament de l'atenció primària per a la gestió de la concessió de les baixes per COVID-19 van canviant, sovint situant als propis professionals i a les persones treballadores en situació de confusió i incertesa. En aquest cas, i respecte a la baixa de contactes estrets sense simptomatologia, la Generalitat ha informat que serà la Subdirecció General d'Avaluacions Mèdiques (SGAM), abans coneguda com a ICAM, qui les estendrà en cas necessari. No obstant, donat que es tracta de procediments interns que poden continuar canviant, **recomanem que davant qualsevol dubte, es contacti amb el metge o metgessa de capçalera.**

La Generalitat ens ha informat que la SGAM s'encarregarà també de la gestió dels comunicats de baixa i alta per a les persones treballadores especialment sensibles a la COVID-19, tal i com expliquem en la [guia d'actuació sindical al respecte](#).

Des de CCOO Catalunya entenem que aquestes decisions no s'ajusten a la normativa ordinària que regula les IT, doncs el RD 625/2014 indica que la competència per atorgar baixes per contingències comunes és dels metges i metgesses del Servei Públic de Salut. Tampoc s'ajustarien al procediment de Sanitat per als SP que indica que són els serveis d'atenció primària els que han de tramitar les IT per COVID-19.

Finalment, cal tenir present que el SP ha d'informar sobre les actuacions realitzades a les persones afectades, al CSS i als delegats o delegades de prevenció. A més haurà d'informar de:

- L'obligació de l'aïllament preventiu.
- Que el comunicat de baixa i els de confirmació seran emesos sense la presència física de la persona treballadora, que no haurà d'anar a recollir-los ja que li podran remetre per vies telemàtiques.
- Que la baixa serà per malaltia comuna i l'institut Nacional de Seguretat Social (INSS) realitzarà el procediment intern corresponent per a convertir-la en accident de treball (a efectes de prestació econòmica).
- Les mesures i recomanacions preventives generals, sobretot d'higiene dels llocs de treball.
- En base al RD 39/1997, Reglament dels Serveis de Prevenció (article 37), haurà d'informar i analitzar amb criteris col·lectius i epidemiològics els resultats de la vigilància de la salut col·lectiva derivada de les actuacions preventives vers el COVID-19.

En resum:

El personal de **vigilància de la salut** dels SP és l'encarregat de realitzar les tasques de detecció, notificació, estudi, maneig i seguiment de les persones treballadores que poden estar afectades per coronavirus i d'aquelles que hagin pogut entrar en contacte amb elles.

Els procediments i pautes que s'implantin en l'empresa per realitzar aquestes tasques hauran de ser debatudes i consensuades **en l'àmbit del CSS**, i l'empresa haurà de realitzar la deguda **consulta prèvia** als delgats i delegades de prevenció, tot facilitant la seva **participació**.

El SP haurà de realitzar l'informe específic, per cada cas, indicant si es tracta d'un cas sospitós (amb simptomatologia), confirmat o d'una persona treballadora que ha estat en contacte amb una altra persona afectada. **Aquest informe serà necessari perquè la persona treballadora pugui accedir a la baixa.**

En aquest sentit, si el SP no passa PCR o proves moleculars, els informes que podrà fer seran per comunicar casos sospitosos o contactes estrets, no confirmats.

Donat que els CAP han de poder passar PCR en 24 hores des del coneixement del cas, serà el sistema públic qui farà la confirmació del cas. Si es confirma la infecció, la persona treballadora continuarà de baixa. En cas contrari, podrà tornar a treballar.

UTILITZACIÓ DE NOVES TECNOLOGIES EN L'ESTUDI DE CONTACTES O DETECCIÓ DE SIMPTOMATOLOGIA

Algunes empreses i SP plantegen la implementació de diferents eines tecnològiques, per a la recerca de persones treballadores que puguin presentar simptomatologia, o que hagin estat en contacte amb altres que en tinguin o siguin diagnosticades de manera positiva, com a ara polseres individuals amb sensors per controlar les distàncies físiques i capacitat d'emmagatzematge d'altres dades personals de salut o relacionals, o bé aplicacions mòbils amb sistemes de geolocalització o d'auto-test, etc.

La protecció de la salut pública és una causa justificativa del tractament de les dades de la salut, tal i com es recull en la lletra i de l'art. 9.2 del Reglament General Europeu sobre Protecció de Dades (RGPD), en aquests termes:

- i) *el tractament és necessari per raons d'interès públic en l'àmbit de la salut pública, com la protecció enfront d'amenaques transfrontereres greus per a la salut, o per a*

garantir elevats nivells de qualitat i de seguretat de l'assistència sanitària i dels medicaments o productes sanitaris, sobre la base del Dret de la Unió o dels Estats membres que estableixi mesures adequades i específiques per a protegir els drets i llibertats de l'interessat, en particular el secret professional.

No obstant, **correspon a l'Autoritat Sanitària aquest interès públic**, realitzar els estudis epidemiològics, fixar els criteris mèdics per les proves i controlar les activitats sanitàries que realitzen les empreses. Aquesta competència està recollida en l'article 10.a de la LPRL i en el RD 463/2020 d'Estat d'Alarma.

Per tant, **l'interès epidemiològic no és un interès legítim que poden invocar empreses ni SP per a la utilització de sistemes tecnològics i mesures de manera unilateral**, sinó que han d'estar contemplats prèviament per les pròpies autoritats sanitàries. En cap cas, tenen la possibilitat de decidir les mesures a aplicar per preservar la salut pública.

En tot cas, la utilització d'aquestes tecnologies ha de realitzar-se **en el marc dels criteris establerts per les autoritats sanitàries** i, en particular, del Ministeri de Sanitat i Departament de Salut.

Des d'un punt de vista de tractament de dades, seran aquestes autoritats competents de les diferents administracions públiques les que hauran d'adoptar les decisions necessàries, i els diferents responsables dels tractaments de dades personals hauran de seguir aquestes instruccions, fins i tot quan això suposi un tractament de dades personals de salut de persones físiques.

En definitiva, els mecanismes i mesures **s'hauran d'aplicar només atenen els criteris indicats per les autoritats sanitàries i aplicant els criteris d'utilitat, proporcionalitat, idoneïtat, necessitat i fiabilitat**. És a dir, han d'estar indicades per Sanitat o Departament de Salut com a eines útils i fiables per al control de la pandèmia, utilitzades únicament per als objectius i situacions indicades i de manera proporcional al risc i als drets.

Finalment, el tractament de la informació de caràcter personal que es realitzi a conseqüència de l'aplicació de qualsevol mesura o instrument, s'ha de fer **d'acord amb el RGPD i a la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals**, i només podrà tenir per finalitat el seguiment i vigilància epidemiològica de la COVID-19.

En relació a les eines per al control de temperatura, indicar que no són instruments de diagnòstic de la COVID-19 donat que només detecten un dels possibles símptomes. Amb aquests sistemes no es detecten les persones que poden presentar infecció però no tenen febre i la presència de febre es pot deure a un estat de salut o malaltia diferent al coronavirus. No obstant, permet detectar un possible cas quan la persona es troba en estat febril, sense poder concloure el diagnòstic.

En tot cas, com ja hem dit, la utilització d'aquestes eines s'haurà d'aplicar amb proporcionalitat, ajustant-se als criteris sanitaris i a la legislació relativa a la protecció de dades personals (Reglament Europeu i Llei Orgànica 3/2018). En cap cas, es pot establir com a mesura principal en la protecció de la salut de les persones, la detecció de possibles casos i en la lluita contra el contagi, ni pot substituir les mesures preventives més efectives, com són, el manteniment de la distància física i la higiene col·lectiva i individual.

Per a més informació, podeu consultar l'[informe](#) de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades (AEPD) en relació a l'ús de tecnologies en la lluita contra la COVID-19.

CRITERIS PER A LA NEGOCIACIÓ I L'ACCIÓ SINDICAL

- El protocol de mesures per a la detecció i seguiment de les persones treballadores que puguin estar afectades per coronavirus i els seus contactes ha d'estar **incorporat en el [Pla Preventiu o de contingències per fer front al Covid-19](#) de l'empresa**, acordat amb la RLT.
- Les mesures, a la vegada, hauran de ser debatudes i consensuades en el marc del CSS, amb la deguda informació, consulta prèvia i participació dels delegats i delegades de prevenció.
- Cal preveure mecanismes d'actuació diferents si la persona treballadora desenvolupa símptomes estant en el centre de treball o fora del mateix.
- Incorporar instruments que permetin conèixer les persones amb les quals ha estat en contacte directe la persona treballadora amb símptomes. Organitzar la seva substitució, mentre es confirma si s'ha produït contagi o no, i donar la instrucció que es quedin a casa.
- Cal evitar la presència en el lloc de treball i els desplaçaments de les persones especialment sensibles al coronavirus. Per a més informació, consultar el document [Protecció de les persones treballadores especialment vulnerables al SARS-CoV-2 \(COVID-19\)](#).
- Incorporar procediments perquè durant la marxa de les persones afectades cap al domicili, no puguin entrar en contacte amb ningú, per tal d'evitar contagis i proporcionar mascareta quirúrgica.
- Identificar els espais on ha estat la persona afectada i realitzar una neteja i desinfecció a fons.
- Tenir present que una indicació de l'empresa per aplicar mesures de confinament no suposa tenir la baixa laboral:
 - Per a obtenir la incapacitat temporal (IT), la persona treballadora [s'haurà de posar en contacte amb el CAP de manera telemàtica](#) i haurà d'aportar l'informe del SP.
 - Cal definir i negociar amb la Direcció de l'empresa mecanismes que donin seguretat jurídica a la persona treballadora que no acudeix o abandona el centre de treball per aquests motius, fins que s'aclareix la situació respecte a l'obtenció de la IT, com ara:
 - ✓ Compromís per part de l'empresa de no sancionar.

- ✓ Si la situació de salut ho permet podem plantejar el treball a distància com a alternativa a la IT.
- ✓ Quan no sigui possible el teletreball podem acordar **permisos retribuïts** conforme a l'acord signat per CCOO Catalunya de [Recomanacions per a empreses i persones treballadores sobre actuacions vinculades a les situacions que es puguin produir per l'efecte del coronavirus SARS-CoV-2.](#)
- Cal informar a les persones treballadores de forma clara de les mesures adoptades i dels contagis, evitant donar dades identificatives sempre que no sigui imprescindible per a protegir la salut.
- Per la tornada a la feina, negociar les mesures preventives i organitzatives amb l'empresa en base als criteris sindicals de CCOO de Catalunya recollits a la [Guia d'intervenció sindical per preservar la salut en la represa de l'activitat en les empreses.](#)
- Cal tenir present que l'informe nº 0017/2020 de l'Agència de Protecció de Dades assenyala que, en aquest context d'excepcionalitat, prevalen els interessos generals i la salut pública davant del consentiment individual en relació amb les dades personals. No obstant això, l'empresa no ha de tenir accés als informes mèdics o coneixement d'altres diagnòstics.
- En cas d'incompliment o dubtes respecte a si la proposta de l'empresa s'ajusta als criteris de Salut Pública, valorar realitzar denúncia i/o consulta davant l'Autoritat Sanitària o l'Agència Espanyola de Protecció de Dades.

Posa't en contacte amb la teva Federació o Territori per a un assessorament més detallat.

ANNEX 1⁵: MODEL D'INFORME

Cas sospitós, confirmat o contacte estret

Informació dirigida al facultatiu d'atenció primària

D./Sra,
número de col·legiat/ada, amb DNI, metge
especialista en medicina del treball del servei de prevenció
....., informa que D./Sra
....., amb DNI,
professió/ocupació, en l'empresa
....., compleix els criteris per ser
considerat/ada:

- cas sospitós
- cas confirmat
- contacte estret

pel que, seguint els criteris de l'Estratègia de diagnòstic, vigilància i control en la fase de transició de la pandèmia de COVID-19 del Ministeri de Sanitat haurà de realitzar quarantena/aïllament domiciliari durant 14 dies, comptats des del dia....., data en la qual es va produir la manifestació clínica o el contacte. Aquesta persona mantindrà, tal com se li ha indicat, seguiment passiu en el seu domicili. Si durant aquest temps desenvolupés símptomes i la situació clínica ho permet, se li ha indicat que haurà de fer autoaïllament immediat domiciliari i contactar amb els serveis d'atenció primària.

Lloc i data,

Signat

⁵ [Procediment d'actuació per als SP enfront de l'exposició al Coronavirus \(SARS-Cov-2\)](#). Ministeri de Sanitat.